

Saksutredning

Arkivsak: 2026/1500-1

Saksbehandler: Frank Johansen

Sakens gang

Saksnr.	Møtedato	Utvalg
		Kommunestyret

Byvekstavtale – forhandlingsmandat

Kommunedirektørens innstilling

1. Kommunestyret gir ordfører og varaordfører fullmakt til å forhandle fram en ny byvekstavtale i tråd med føringene i denne saken.
2. Byvekstavtalen skal støtte Skaun kommunes utvikling i tråd med kommuneplanens samfunns- og arealdel.
3. Kommunestyret peker på at god mobilitet og god framkommelighet med gange og sykkel er særlig viktig i aksene Øysand – Orkland.
4. God framkommelighet med gange og sykkel til kollektivpunkt, skoler og idrettsanlegg skal prioriteres.
5. Reforhandling av avtalen skal sikre investeringsmidler til infrastruktur som bidrar til god mobilitet og framkommelighet for innbyggerne i tillegg til økt verdiskaping for næringslivet.
6. Reforhandlingen skal prioritere tilstrekkelige driftsmidler til et godt gange-, sykkel- og kollektivtilbud for å ivareta kostnadsøkninger og befolkningsvekst
7. Styrke bestillingstransport i områder som ikke har kundegrunnlag for kollektivtransport.
8. Framforhandlet avtale fremmes som egen sak til kommunestyret.

Sammendrag

Saken viser Skaun kommunestyres føringer for forhandlingene om revidert byvekstavtale. Staten har invitert til en ny forhandling av byvekstavtalen, med oppstart juni 2026. Kommunedirektøren anbefaler at kommunens hovedmål inn i forhandlingen er å sikre god tettstedsutvikling, god mobilitet for innbyggerne og finansiering av både nye infrastrukturtiltak og drift med hovedvekt på vekstbeltet vist i kommuneplanen. For å lykkes må staten forplikte seg til investering i ny infrastruktur og til drift av kollektivtransport og sykkel- og gangveger. Ordfører og varaordfører trenger mandat fra kommunestyret for å gå inn i forhandlingene.

Bakgrunn for saken

Miljøpakken er et samarbeid mellom Trondheim kommune, Trøndelag fylkeskommune og staten siden Stortinget vedtok første Miljøpakke i 2009. I 2019 ble dette samarbeidet utvidet med byvekstavtalen hvor Melhus, Malvik og Stjørdal kommune ble en del av samarbeidet. I 2023 ble avtalen reforhandlet, og nå er Skaun, jf. ESA sak nr. 2023/1424, og Orkland kommune også parter i Miljøpakkesamarbeidet.

Byvekstavtalen er en avtale mellom de lokale partene og staten, hvor de lokale partene har forpliktet seg til å jobbe for å nå nullvekstmålet, og staten stiller med økonomiske midler for å nå målet.

Skaun kommune har nytt godt av samarbeidet bl.a. gjennom reduserte takster på buss, tilbud om el-sykler og -sparkesykler, vesentlige bidrag til innfartsparkering i Buvika og gang og sykkelveg Nygården – Hårrisdalen.

Samferdselsdepartementet inviterte i mars 2026 lokale parter til reforhandling av byvekstavtalen for Trondheims-området. Som et ledd i forberedelsene ble det avholdt et møte i politisk styringsgruppe 27. mars for å gjennomgå måloppnåelse, forventninger til prosessen og rammene for forhandlingene.

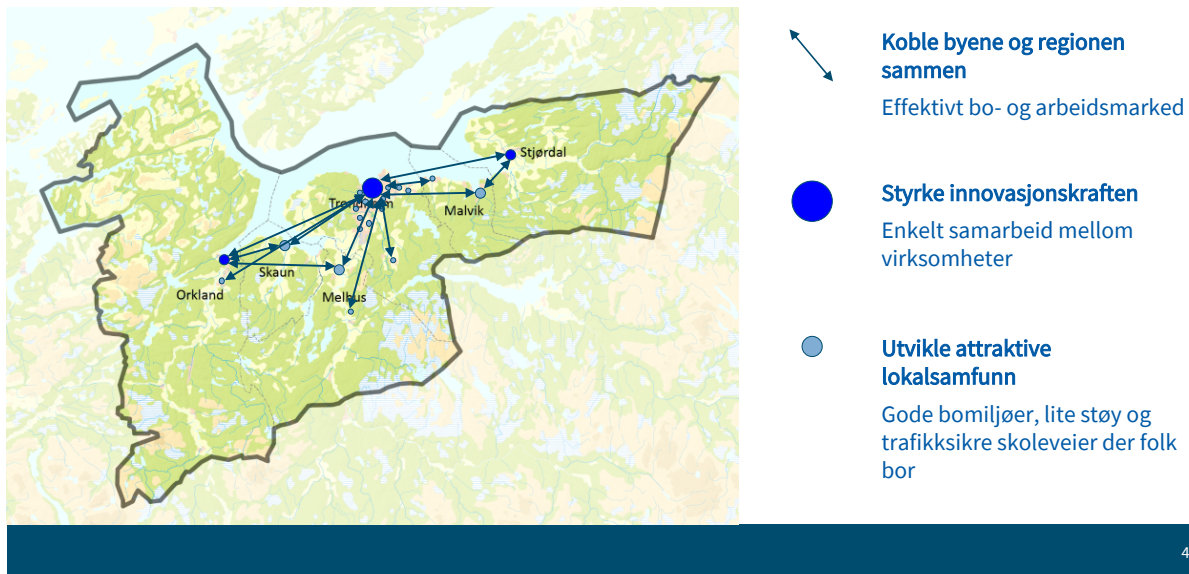
Før forhandlingsstart i 2023 vedtok kommunestyret mandat i sak 48/2022 der ordfører fikk fullmakt til å delta i videre forhandlinger med kommunedirektøren som bisitter/observatør. Det ble også vedtatt at framforhandlet avtale fremmes som egen sak til kommunestyret. Vedtaket ble førende for Skaun kommunes standpunkt inn i forhandlingene. Det legges nå opp til en tilsvarende sak for kommende forhandling

Konsept for ny byvekstavtale:

Lokale parter administrativt mener det bør arbeides for en ny innretning som viser hvordan byvekstavtalen skal bidra i samfunnsutviklingen på en bedre måte enn tidligere avtaler. Dette skal skje uten at måloppnåelsen svekkes samtidig som det skal bidra til økt legitimitet i befolkningen. Det er viktig at avtaleområdet ikke splittes opp hvis man skal lykkes med å nå regionale mål i tråd med intensjonen med avtalen

Ny kurs for byvekstavtalen

Byvekstavtalen som vekstmotor for Trøndelag

Byvekstavtalen er en helt avgjørende katalysator for samfunnsutviklingen i Trondheimsregionen. Mens dagens avtale og debatten rundt Miljøpakken i stor grad kretser om restriksjoner for å nå nullvekstmålet, må den nye avtalen rigges som en utviklingsavtale. Vi skal fortsatt levere på statens krav om å holde biltrafikken i sjakk, men hovedfokus må flyttes til det avtalen faktisk skaper: En enklere og bedre hverdag for folk der de bor, økt konkurransekraft for trøndersk næringsliv og flere arbeidsplasser.

Målet er klart: Nullvekstmålet skal gå fra å være en opplevd brems, til å bli selve vekstmotoren for Trøndelag.

Fra trafikkfokus til samfunnsutvikling

For å styrke Trøndelag som en internasjonal teknologi- og innovasjonsregion, må vi knytte folk, kompetanse og næringsliv tettere sammen. Da må vi:

- **Koble byene og regionen sammen:** Gjøre det attraktivt og effektivt å pendle kollektivt mellom knutepunkt i omegnskommunene og de store arbeidsplassklyngene i Trøndelag. Sikre raske og enkle hverdagsreiser fra alle bydeler i Trondheim til sentrum med kollektiv, sykkel eller gange.
- **God flyt av mennesker og ideer:** Gjøre det sømløst for folk å reise, møtes og utveksle ideer i arbeidsplassklyngene. Dette styrker innovasjonskraften til Trondheim og regionen.

- **Byutvikling for en praktisk hverdag:** Legge til rette for nye boliger og arbeidsplasser der det er best kollektiv-, sykkel- og gangtilbud, slik at innbyggerne får en sømløs hverdag.

Skal vi lykkes med fortetting må vi sørge for god kvalitet og attraktive steder for innbyggerne. Vi trenger å utvikle sentrum og våre lokale sentra med gode bomiljøer, lite støy og trygge og trafikksikre skoleveier. Det skal være attraktivt for alle å ferdes samt oppholde seg i nærmiljøet, også på vinteren.

Dette er i tråd med Skaun kommunes kommuneplan, spesielt arealstrategien i samfunnsdelen som er broen mellom samfunnsdel og arealdelen. Der beskrives blant annet strategier for bolyst, livskvalitet, klima, miljø og beredskap som sentrale elementer i utvikling av gode bomiljøer. Gjennom prioritering av vekstaksen Buvika - Børsa -Viggja og mulighet for vedlikeholdsvekst i bygdesantra har kommunen gode muligheter til å bidra inn i arbeidet med regional utvikling. Ved å styrke gang- og sykkelvegnett inn mot vekstaksen sammen fortsatt godt kollektivtilbud langs denne legges det til rette for å få flere av kommunens pendlere over fra personbil til kollektivtransport.

Nullvekstmålet er et sentralt verktøy for vekst og velferd

Hvis biltrafikken øker i tettbygde områder, vil mange innbyggere oppleve mer bilkø, forsinket kollektivtransport, og utrygge gang- og sykkelreiser på vei til jobb eller skole. Ved å redusere biltrafikken gjennom de store arbeidsplassklyngene, får vi ikke bare flere møteplasser og bedre bymiljø, vi muliggjør smidige reiser mellom kunnskaps- og teknologimiljøene. Dette fremmer utveksling av kompetanse og ideer, og øker innovasjon og verdiskapingen for bedrifter i hele Trøndelag og Norge. Redusert biltrafikk der folk bor, gir oss mer attraktive, sunne og trygge nærmiljøer. Når det blir enkelt og trygt for alle å gå eller sykle, styrkes folkehelsen samtidig som vi oppnår færre ulykker, mindre støy og renere luft.

Kommunedirektøren anbefaler at Skaun kommune går inn i byvekstavtaleforhandlinger. For å sikre en smidig og god forhandling er det nødvendig at kommunestyret gir ordfører og varaordfører mandat for å forhandle fram ny byvekstavtale basert på føringene i denne saken.

Folkehelsevurdering

Avtalen skal legge til rette for økt bruk av gange kollektiv og sykkel. Det er godt dokumentert at økt aktivitet styrker folkehelsa. Tilsvarende effekt er det med økt trivsel som resultat av gode bomiljø og attraktive uteområder. Tiltakene har også effekt på trafikksikkerhet gjennom redusert vekst i personbiltrafikken og gode gang- og sykkelvegtiltak. Gang-, sykkel- og snarveger legger til rette for trygg skoleveg for flere, noe som igjen bidrar til økt aktivitet og arenaer for sosialisering for barn og unge.

Miljømessig vurdering

Ved å få flere over på gange, sykkel og kollektiv, reduseres lokale ulemper fra biltrafikken betraktelig, herunder støy, støv, utrygghet og ulykker. En forsterket satsing på nullvekst bygger opp under reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren.

Økonomisk vurdering

Detaljert økonomisk konsekvens er ikke klar før avtalen er ferdig utformet. Det er imidlertid klart at deltagelse i byvekstavtalen vil bidra vesentlig økonomisk gjennom tilskudd til kollektivtransport og forsterket tilbud til innfartsparkering, og fysiske tiltak som gang-, sykkel- og snarveger. Økt aktivitet blant befolkningen vil også bidra til å redusere behovet for kommunale helsetjenester, og redusere kostnader knyttet til disse.